

Michel Hermsen

De correspondentie

Op een zomernacht nu vijftien jaar geleden plantte de Corsicaanse Lesia Valeria Tasso, vijfendertig en tot dan toe van onbesproken gedrag, rond half vier 's nachts drie spitse dolken in de harten van haar drie slapende kinderen, een meisjestweeling van vier en een babyjongetje van één. Ze ging terug naar bed en liet de kinderen, waaruit de messen als kruisen opstaken, in de roodkleurende bedjes liggen, waar haar slapende man ze de volgende ochtend vond. “Golgotha op Corsica” kopte het dagblad *Corse Matin*. Niemand, zichzelf ook niet, had een verklaring voor haar daad. De rechtbank in Ajaccio vonniste conform de eis dertig jaar onvoorwaardelijk, meer stond de wet niet toe. Lesia Tasso werd overgebracht naar het vaste land waar ze in de grote Parijse gevangenis *La Santé* aan haar kwart eeuw van boetedoening begon. Vijf jaar na haar proces, zeven na die ongezegende nacht, schreef Arthur Testud haar een handgeschreven brief van elf kantjes en zag niet dat het een liefdesbrief was. Lesia Valeria Tasso zag het wel.

Arthur Testud, vijfenveertig op het moment van zijn brief en eveneens van onbesproken gedrag, woonde toen in oost-Parijs, eenzelvig maar niet triest, in een appartementje vierhoog, pal naast het monumentale en immense kerkhof *Père Lachaise*. Vanaf zijn keuken en het balkon had hij een eersterangs uitzicht op het bevroren tumult van de kisten, de zerken en de puntige kapelletjes.

Hij had nog nooit van Lesia Valeria Tasso gehoord toen hij in de kiosk voor het kerkhof haar foto in de rekken met tijdschriften zag. Ze stond in een kadertje op de cover van *Paris Match*. Net als heel Corsica een paar jaar eerder probeerde ook Arthur Testud geïntrigeerd het zachte gezicht met de intense, donkere ogen te rijmen met de grote wreedheid en waanzin van de drievoudige kindermoord, en slaagde er niet in.

Die avond schreef hij zijn brief van elf kantjes aan de donkere moordnares met het madonnagezicht. Hij repte met geen woord over de bloedige steekpartij. Hij las de brief niet over, maakte geen kopie, adresseerde de enveloppe aan “Lesia Valeria Tasso, Prison La Santé” en postte hem nog dezelfde nacht, voordat hij zich kon bedenken.

De bedenkingen kwamen al snel. Hij had niet *niet* naar haar gezicht kunnen kijken daar in de kiosk, besefte hij toen hij in bed lag. En de brief had alle schijn van een uitlevering in plaats van een simpele kennismaking. Maar de volgende ochtend al schreef hij een tweede brief. En toen een derde en een vierde.

Lieve, lieve Arthur,

Ik ken je niet en dus nu ook een beetje wel. Vandaag heb ik je brieven gekregen, negen in één keer (als je er meer geschreven hebt, moeten die nog komen). Ik heb ze allemaal gelezen, achter elkaar door, drieënzeventig kantjes. Ik heb een uur niets kunnen zeggen en tegen mijn tranen gevochten, niet om wat je schrijft, maar omdat je schrijft. Soms is dat hier al genoeg. Er zitten hier mensen die in twintig jaar nog geen vier kantjes gehad hebben. En ik heb er drieënzeventig! Blijf schrijven, lieve Arthur! Maakt niet uit waarover, zoals je wel begrepen zult hebben.

Ik omhels je drieënzeventig keer,

Lesia Tasso.

Lieve, lieve Arthur,

Het wonder lag er nog toen ik vanochtend wakker werd. Negen enveloppen, met negen keer mijn naam. Negen is enorm. En tegelijkertijd weinig: het is klein, het is dun, het is karig. Maak het meer, Arthur, laat het hier niet bij.

Je vervreemdt hier van je naam, zeker als je zoals ik alleen in een cel zit. Je kunt hier dagen, weken niets heten en dat niet eens in de gaten hebben. En dan, op een dag, noemt opeens iemand je, en herinner je je beschaamd, betrapt je naam.

Omhels me, verjaag de misvatting dat ik geen naam mag hebben,

Lesia T.

Lieve, lieve Arthur,

Geloof het of niet, ik kan al niet meer een hele dag niet aan je denken sinds de brieven. Ik hoop zo dat je nieuwe schrijft en dat deze correspondentie wordt wat ik denk, dat hij worden zal.

Ik herlees je brieven, maar niet te vaak. Gedoseerd, één keer per dag. Om ze niet kapot te lezen. Om het wonder zo lang mogelijk wonderlijk te houden.

En de rest van de dag mis ik ze dan.

Lesia.

Lieve, lieve Arthur,

Nieuwe brieven gekregen vandaag, vijf! Dus toch! Goddank gaat het door.

Alles in één keer gelezen.

Na afloop weer stil op mijn bed gelegen, tranen verdringend zoals na de eerste brieven.

Het is nu zeker, ik ben gered.

Omhels me weer,

Lesia

Lieve, lieve Arthur,

Een voorbeeld van wat je brieven met me doen.

Er zijn hier nauwelijks spiegels. Veel te gevaarlijk met al die scherven als ze op een dag kapotgeslagen zouden worden (en dat zouden ze, geloof me). In alle cellen hangt een spiegeltje, niet groter dan een ansichtkaart, boven de wasbak in de muur geklonken. Ik kijk er nooit in. Maar sinds een paar dagen kijk ik wel. Wil ik weten hoe ik eruitzie (verschrikkelijk). Na mijn naam, komt nu ook mijn lichaam terug.

Er zal een moment komen dat ik jou ook zal willen zien en dat je brieven niet meer zullen volstaan. Maar nu nog niet. Nu kom je nog met je brieven weg.

Lesia

PS Vroeger had ik prachtig haar. Zwart en vol. Inmiddels zie ik eruit als een heks.

Lieve, lieve Arthur,

Ik zit in mijn cel en kijk stomverbaasd naar je shampoo hiervoor me. Een bewaakster zei dat het een hele dure is. Ze wil hem overkopen.

Lesia

PS Als ik zeg dat ik een uur in de wind stink, stuur je dan ook dure parfum?

Lieve, lieve Arthur,

Bedacht: mijn cel behangen met je brieven. Er een witte cocon van maken, me inspinnen in dit alles. Ik heb uitgerekend dat er 990 velletjes voor nodig zouden zijn. Dat komt neer op 248 brieven van 4 velletjes gemiddeld per brief. Niet eens zo heel veel eigenlijk.

Maar later bedacht ik dat alle cocons die ik vroeger vond, altijd leeg waren of een dood, onduidelijk insect bevatten dat uitgedroogd, stoffig uiteenviel als je het aanraakte.

Maar schrijf die 248 brieven toch maar.

Je zwarte, nog levende rupsje, Lesia.

Lieve, lieve Arthur,

Vandaag voor het eerst nieuwe brieven van je niet meteen opengemaakt. Gewacht tot na de avondklok, en ze toen pas rustig gelezen. Een paar weken geleden zou ik dat niet opgebracht hebben. We ontgroeien de brieven, Arthur, we bestaan al zonder.

Lesia

Lieve Arthur,

Trieste bedoening hier. Gisteravond heeft Anna, een Roemeense, zich verhangen in haar cel, met een sjaal die ze zelf gebreid had. Ze zat hier al achttien jaar en zou binnenkort gaan trouwen met een man met wie ze al jarenlang correspondeerde. Iedereen kende haar, mocht haar. Als zoiets gebeurt wordt er niet over gepraat. Er wordt niet geoordeeld. We weten dat iedereen zover kan komen.

Het is twee uur 's ochtends als ik dit schrijf. Ik zit op de vloer, met mijn rug tegen de deur. En de Santé is vannacht voor het eerst sinds ik hier ben volkomen stil.

Haal me hieruit, Arthur. Haal me hier weg.

Lesia

Lieve, lieve Arthur,

Buiten is het zonnig. Er is zojuist een inspectie geweest in mijn cel. Dat gebeurt regelmatig. Ze zoeken naar verboden dingen, zelfgemaakte messen, telefoontjes, gesmokkelde pillen. In mijn geval naar messen, denk ik. Ik zit nu in het raam, in de zon. Ik heb mijn benen tussen de tralies door naar buiten gewurmd en ook mijn armen in de zon gehangen. Zo zon ik. Zittend, soezend. Met alleen die spijlen nog tussen mij en buiten. Tussen mij en jou.

Op een dag, ooit, neem ik je mee naar Corsica, Arthur.

Lesia

Lieve, lieve Arthur,

Morgen moet ik naar de Commissie. Als ze me laten komen, betekent het dat mijn verlof is toegekend, zeggen de bewaaksters. Waarschijnlijk zijn er voorwaarden, restricties, maar dat kan me niet schelen. Ik ben één brok opwinding sinds het bericht. Het weekend is pas over drie weken. Dat wachten wordt een foltering.

Lesia

Lieve, lieve Arthur,

Toegekend.

Van vrijdag 16 uur tot zondag 16 uur. De enige restrictie is dat ik Parijs niet uit mag (begrijp: van Corsica wegblijf). Ik moet waarschijnlijk een enkelband om.

Ik kan niet wachten. Ik kom naar je toe, Arthur, over een eeuwigheid, maar ik kom naar je toe.

Lesia (helemaal de jouwe, van 16 uur tot 16 uur)

Lieve, lieve Arthur,

Omdat ik het niet eens aan je gevraagd heb en mezelf feitelijk heb uitgenodigd: zeg me dat je wilt dat ik overmorgen kom. Zeg me dat je bang bent, jij ook, dat je het in je broek doet van angst, dat je opeens overal aan twijfelt, maar dat je niets liever wil dan dat ik kom. Zeg het, Arthur, zeg het me. Ik zeg het jou.

Liefs,

Lesia, als de dood, maar dapper, ferm.

Arthur,

Nog één dag (minder, nog 16 uur en 46 minuten).

Je hebt er nooit naar gevraagd in al je (hoeveel, 50, 75?) brieven, en terecht waarschijnlijk. Maar ik denk dat ik je het antwoord nu verschuldigd ben. Voordat ik morgen in je armen ga liggen.

Het ging niet om de kinderen. Iedereen denkt dat ik de kinderen dood wilde hebben om een of andere reden. Maar het was om hem. Alleen om hem.

Ik haatte Battistu. Met heel mijn hart. Om alles. Om wie hij was, man, minnaar, maatje, om onze prachtige kinderen met wie hij geweldig was, om het leven dat hij ons in staat stelde te leiden, om mezelf ook, om wie ik zag dat ik dankzij hem kon zijn, om die absurde liefde die ik had voor hem en de nog absurdere die ik van hem terugkreeg. Mijn god wat haatte ik hem. Ik wist niet dat zulke vurige haat bestond. Het was pure liefde, Arthur, en net als heroïne, in die veel te pure vorm, onverdraaglijk en fataal.

Die nacht was het niet meer te harden. De messen lagen in een la, gewikkeld in een doek. Het waren mooie messen, dun, scherp, lang. Messen die om steken riepen, gemaakt door iemand die geweten moet hebben wat steken was. De rest ging vanzelf. Ik plaatste elk mes en drukte het met twee handen door. Dat was alles. Ze zijn niet meer wakker geworden, schokten even hevig, en leken toen weer gewoon door te slapen. Het ging zo snel en makkelijk, dat ik daarna maar weer naar bed gegaan ben.

Het moest via de kinderen gaan, Arthur. Alleen door de kinderen kon ik hem dezelfde haat laten voelen als die ik voor hem had. Maar dan moest hij wel leven. Hem doden was onzinnig. Dood had hij niets meer gevoeld.

Tot morgen, Arthur.

Ik haat je (een beetje).

Lesia.

Arthur Testud nam op de bewuste vrijdag de twee metrolijnen en zestien stations vanaf *Père Lachaise* naar *de Santé*. Hij was een half uur te vroeg en doodde de tijd zittend op een bankje tussen de platanen in de aangrenzende avenue. Hij voelde zich rustig, niet opgewonden, niet zenuwachtig. Sereen en gelukkig in de zon. Even voor vier uur begaf hij zich naar de grote gevangenispoort.

Hij wachtte tot zeven uur. Toen draaide hij zich om en nam de zestien stations en twee lijnen in omgekeerde richting. Thuis ging hij op zijn gewassen bank zitten. Ergens tussen middernacht en vier uur 's ochtends schoof hij ziek van ellende een keukenkrukje op het balkon en stapte zonder geluid over de rand het donker van het stille en slapende kerkhof tegemoet.

Tijdens het routinebezoekje dat de politie de volgende dag aan Arthur's appartementje bracht werden nergens brieven van Lesia Valeria Tasso aangetroffen. Dat de verscheurde *Paris Match* in de verder lege vuilnisbak al anderhalf jaar oud was viel ook niemand op.

@ Michel Hermsen, november 2023

Michel Hermsen (1962) is werkzaam en woonachtig in Frankrijk. Schrijft bij tijd en wijle korte verhalen, voornamelijk voor schrijfwedstrijden (om de discipline van de verplichte thema's, maximumlengtes en deadlines). Houdt van raadselachtige en onvoorspelbare verhalen, die eerder niet dan wel uitlegbaar zijn, en die in ieder geval zo weinig mogelijk aflopen zoals ze zouden moeten. De personages verkeren steevast in een onkenbare wereld die niettemin geduid moet worden en gaan dan ook onveranderlijk dood of anderszins tenonder.

Houdt schrijven voor een chronische bijwerking van lezen, de echte ziekte. Krijgt in Frankrijk weinig tot niets mee van de hedendaagse Nederlandse literatuur. Leest overwegend buitenlandse literatuur, met gebleken voorkeuren voor Garcia Marquez, Rushdie, Pamuk, Nabokov, Kafka, Borges. Schrijft ook om zijn Nederlands bij te houden.